

B. MEDIJSKA SCENA SRBIJE U MAJU 2014.

V PROCES DIGITALIZACIJE

U maju je Javno preduzeće „Emisiona tehnika i veze” (ETV) objavilo da će usled proširenja Inicijalne mreže za emitovanje digitalnog TV signala, oko 90% građana Srbije biti u mogućnosti da uz odgovarajući STB uređaj prati digitalnu televiziju. Mreža je proširena instaliranjem digitalnog predajnika na Deli Jovanu, čime je pokriven veći deo istočne Srbije. ETV dalje navodi da će građani sa Deli Jovana biti u mogućnosti da prate programe javnog servisa, nacionalnih komercijalnih emitera i dve regionalne televizije (Studio B i Belle Amie), kao i RTS-ov HD kanal. Republička radiodifuzna agencija je 13. maja objavila da su RRA i ETV obezbedili tehničke i formalne mogućnosti regionalnim emiterima da pristupe proširenoj Inicijalnoj digitalnoj mreži. Tim povodom RRA je organizovala sastanak na kojem su regionalni TV emiteri upoznati sa pravnim i tehničkim detaljima prelaska sa analognog na digitalno emitovanje programa, kao i sa mogućnošću za pristup Inicijalnoj mreži. Sistem funkcioniše na način da regionalni emiteri podnose zahtev RRA da im se dozvoli emitovanje programa u digitalnoj mreži, nakon čega ETV daje tehničku saglasnost.

Proširenje Inicijalne mreže svakako je dobra vest jer se tehnički omogućava da veliki broj domaćinstava iz etra dobiju digitalni signal i provere mogućnosti koje pruža digitalna televizija. Ono o čemu se javnost i dalje ne informiše jeste to koji je to „odgovarajući uređaj” neophodan za prijem, jer ako televizori ne podržavaju DVBT2 standard, bez STB uređaja ni prijem digitalnog signala neće biti moguć. Takođe, pošto na tržištu postoji veliki broj STB uređaja koji podržavaju stariji standard (DVBT), neophodno je da se građanima stalno skreće pažnja na to da se ne bi izlagali nepotrebnom trošku. Neophodno je da nadležno ministarstvo što pre usvoji specifikaciju STB uređaja i pravila za označavanje STB uređaja i televizora, kako bi građani na jednostavan način mogli, pre kupovine, da saznaju da li ovi uređaji podržavaju DVBT2 standard ili ne. Na posletku, kako Strategija za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje RTV programa navodi samo da će simulkast preko Inicijalne mreže za testiranje biti dostupan programima koje će odrediti Ministarstvo trgovine i telekomunikacija u saradnji sa Ministarstvom kulture i informisanja i RRA, a Pravilnik o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje ne definiše detaljno procedure i navodi da se istovremeno emitovanje analognog i digitalnog TV signala vrši u skladu sa Strategijom, postavlja se i pitanje pravnog osnova po kojem RRA i ETV odlučuju o nečijem pravu da već sada uđe ili ne uđe u digitalnu mrežu. Nesporno je da će Inicijalna mreža u

jednom trenutku prerasti u konačnu, i da je svim emiterima koji imaju važeće dozvole garantovan pristup multipleksu pod jednakim, objektivnim i nediskriminatornim uslovima. Nesporno je i to da je svakako bolje da o ulasku u proširenu Inicijalnu digitalnu mrežu odlučuje nezavisno regulatorno telo nego ministarstvo, ali sama činjenica da procedure po kojima se odluke donose nisu detaljno regulisane ne garantuje potpunu pravnu sigurnost. Ono što je još važnije od pitanja ulaska u digitalnu mrežu u ovoj ranoj fazi, u kojoj relativno mali broj građana uopšte ima tehničke uslove za prijem signala, jeste odgovor na pitanje koliko će emiteri morati da plaćaju ETV-u za distribuciju i emitovanje nakon što period besplatnog emitovanja tokom simulkasta istekne. Emiteri, samo na osnovu pune informacije o uslovima distribucije, mogu doneti odluku o tome da li će posle juna 2015. godine ući u multipleks ili možda izabrati neki alternativni vid distribucije TV signala (kablovska distribucija, DTH satelitska distribucija, IPTV) kao finansijski isplativiji. Tu punu informaciju oni, na žalost, još uvek nemaju, niti je izvesno kada će je dobiti. Zbog svega toga, tehnički pomoci koji su u procesu digitalizacije vidljivi nisu dovoljni za pozitivnu ocenu procesa u celini. Nesporno je da se kasni i sa regulatornim dokumentima, poput Plana prelaska, da se kasni sa informisanjem javnosti i promocijom digitalizacije, kao i sa implementacijom šeme pomoći ugroženim kategorijama stanovništva za nabavku opreme za prijem digitalnog signala. Imajući u vidu da je ostalo vrlo malo vremena do 17. juna 2015. godine, kao planiranog dana potpunog prelaska na digitalno emitovanje, država će morati da u veoma kratkom roku čitav niz problema rešava brzo i uporedo. Hoće li ih rešavati i kvalitetno, krajnje je neizvesno.